

# Kūdikis – tai ne liga

Prekės ženkle „Adatyte“ įkūrėja Diana Lucinavičiūtė – spalvinga, kaip ir jos kuriami drabužiai. Aštuonerių metų Dominykos ir septynių mėnesių Dovydo mama teigia, kad nėra nieko, ko negalėtų daryti vien dėl to, kad susilaukė vaikų. Priešingai, pati paauglystėje iš siuvimo reikmenų parduotuvėje dirbusios mamos išmokusi suvimo amato, šiandien Diana teigia, kad jos šeima stengiasi, kiek tik gali, viską daryti kartu su vaikais – ar tai būtų kelionė į „Senukus“, ar 12-os valandų skrydis į tolimąją Aziją.

**Jūs turite nuosavą verslą, kurį gana sėkmingai plėtojate. Kaip sekasi visus darbus – bendravimą su darbuotojais bei klientais, rūpinimąsi prekėmis, jų reklama bei kitais reikalais – suderinti su buvimu mama?**

Verslą pradėjome tada, kai dukra buvo dar pilve. Verslas gimė krizės laikotarpiu, nes šeimai buvo sunkus metas ir reikėjo rūpintis, iš ko pragyventi, būsimą kūdikį pramaitinti. Mes Dominykos auginimą puikiai derinome su vyru – pirmus metus tėvystės atostogų išėjo jis, antrus metus – jau aš. Suderinti viską šeimoje ir dabar yra sudėtinga, todėl ir būna, kad kartais vieną vaiką viena močiutė prižiūri, kitą – kita.

**Vyras, išėję tėvystės atostogų, – gana nestandartinis sprendimas šeimai...**

Tikrai taip. Prieš 8–9 metus pasakius, kad vyras išeina tėvystės

Akvilės Razauskienės ir „Pudra Photography“ nuotraukos



atostogų, laukdavo labai nustebusių žmonių reakcijos. Tačiau toks sprendimas buvo priimtas įvertinus visą situaciją ir pasvėrus, kuriam tai daryti praktiškiau. Aš tuo metu norėjau baigti magistro studijas, o kai Dominykai buvo devyni mėnesiai, aš jau ir į darbą ėjau. Taigi vyras visiškai prižiūrėjo kūdikį nuo dviejų mėnesių amžiaus. Aš nusitraukinėju pieną – ir dabar tai darau, jeigu man į kofį seminarą išvažiuoti reikia.

Mudu nesuprantame tokios motinystės, kai „tu pagimdei vaiką, tai dabar turi save atiduoti“. Taip, aš gal to ir norėčiau, dažnai pasvajoju apie nieko neveikimą ir buvimą tik su vaiku, bet mano planai turi tendenciją greitai persigrupuoti. Aš vyru džiaugiuosi ir didžiuojuosi, jis iki šiol supranta, ką reiškia likti su vaiku namie.

### **Ar vyras, kuris lygiavertiškai dalijasi vaikų priežiūros ir namų ruošos darbais su antrąja puse, vis dar sulaukia pašaipų replikų?**

Ne, pas mus kaip tik tokia aplinka, kad daugelis draugų plėtoja savo verslą ir puikiai supranta, jog reikia kitam asmeniui padėti, – ne tik atstovauti vyrišką pradą, emocijas ir „viskas – nieko nepadėsiu“.

Nors esame nesusituokę, vis tiek save laikome vyru ir žmona bei esame nusprendę, kad šeimoje mes lygiaverčiai ir turime vienas kitam visame kame padėti. Aš nesu „moteris“, jis nėra „vyras“, ir mudu neturime vyriškų ar moteriškų pareigų. Pavyzdžiui, mano vyras dievina valgio gaminimą ir namų ruošą, aš žiauriai to nemėgstu. Bet aš užtat į „Senukus“ nuvažiuoju kokių vinių nupirkti, galiu lovytę surinkti. Tarkim, šiandien man reikia rūšį sutvarkyti. Vyras kaip ir turėtų tvarkyti, nes ten jo daiktų daugiau, bet mes pasiskirstę darbus pagal tai, kas ką mėgsta, o ne pagal visuomenės įsitikinimą, ką turi daryti.

Štai praeitą savaitę mano vyras buvo namie tris dienas, o ir vaikas buvo namie, atstogavo bei niekur nėjo. Pasaulis nesugriuvo. Aplinkui mus dar tik formuojasi kitaip mąstanti visuomenė. Prieš aštuonerius metus visiems buvo keista, kas čia, kodėl, labai reikėjo aiškinti, kad mes nenorime



nutraukti mano magistro studijų, nenorime akademinį imti. Be to, tuo metu buvo sunkmetis, vyrui mažino algą, taigi mes pasiskaičiavome, kad būtų geriau, jei jis išeitų atostogų. Yra visos priemonės ir būdai, kaip vyras gali būti tėčiu bei padėti savo moteriai motina būti, o ir verslą plėtoti.

Mes jau esame perėję tą momentą su pirmu vaiku, tad ir su antru, žinome, viskas bus įmanoma, viską padarysime.

### **O apskritai, jūsų nuomone, egzistuoja vyriški ir moteriški vaidmenys, mergaitiški ir berniukiški rūbai, žaislai?**

Mes stengiamės pirmam vaikui, mergaitei, pirkti neutralius rūbus, nepriskirti mergaitiškų ar berniukiškų. Ir iki šiol batus perkame iš berniukų skyriaus, nes jie mažiau spalvingi. Ne išore turi išsiskirti, kad esi moteris, o vidumi tai parodyti, savo šnekėseną, manieromis, tikrai nebūtina iš tolo šviesti merginos aprangą. Aišku, svarbu ir asmeniniai vaikų pasirinkimai. Štai mūsų mergina kelnių nedėvi jau devintus metus, į skautų stovyklą sugėbėjo vilkėdama sijoną nuvykti, nes šortų kategoriškai atsisako. Ji buvo pirma sijonuota mergina skautų stovykloje per visą mūsų skautavimo istoriją!

Pakalbėkime apie vyriškus ir moteriškus dalykus – manau, tie dalykai yra visuomenės suformuoti. Mūsų viso gyvenimo filosofija yra ta, jog

esame lygiaverčiai. Tarkim, manoma, kad vyras turi daugiau uždirbti, – buvo laikų, kai aš uždirbdavau daugiau, bet mes vienas kitam nesakydavome: „Ką tu, mažiau pinigų parneši namo?“ Mes tiesiog augome su vyru po truputį, formavome savo šeimos filosofiją ir dabar tai taikome gyvenime.

Tarkim, dukrai neaiškiname, kad ji – vaikas ir dar mergaitė, tad negali padėti mums ko nors panešti. Kaip tik mokome, kad reikia padėti žmonėms. Žmonių irgi neskirstome į neįgalius, turtingus, neturtingus ir pan. Laikome, kad visi yra vienodi, ir bandome tą įdiegti. Ypač pakeliavę po Aziją supratome, kad ne daiktuose laimė, o laimė yra būti kartu, augti kartu.

Per Kalėdas dukra klausė, kodėl Senelis neatnešė dovanų. Aš atsakiau, kad atnešė dovanų, – esame sveiki, laimingi. Kai pabandai į pasaulį tokiu kampu pažiūrėti, o ne per visuomenės formuojamus stereotipų akinius (moteris gimdo, vyras mašiną vairuoja ir t. t.), pamatai daug naujų dalykų. Aš ir mašiną vairuoju, ir į miestą išvažiuoju, ir kūrybinius darbus dirbu, fotosesijose dalyvauju, nes kūdikis – ne liga, kad jam gimus būdama moterimi kažko negalėčiau.

### **O kas nutiko su minėtu Kalėdų Seneliu, kodėl visgi be dovanų vaikai liko?**

Ne, vaikai vis dėlto jų gavo, tik kilo klausimų, kodėl tos dovanos tokios mažos ir t. t. Daug diskutavome, kas ▶





Ne išore turi išsiskirti, kad esi moteris, o vidumi tai parodyti, savo šnekėseną, manieromis, tikrai nebūtina iš tolo šviesti merginos aprangą.

**Ar nekyla minčių, kad kelijant dviese, be vaikų, būtų lengviau atsipalaiduoti, būtų mažiau vargo, rūpesčių?**

Kelionės trise po kelis mėnesius labai sulipdė šeimą. Per darbus buvo atsiradusi praraja tarp visų šeimos narių, visi pradėjo žiūrėti į viską iš skirtingų pusių, šeimoje visokių konfliktų ir trinčių pradėjo rasti. Taigi mes viską metėme ir išvažiavome. Sakėme, kad gana, reikia kažką spręsti, nes taip negalime gyventi, taip nenorime. Per du mėnesius labai vienas kitą iš naujo atradome, supratome, ko mes visi trys norime, ar mums tikrai reikia dar vieno broliuko ar sesutės ir pan.

Po keleto tokių ilgesnių kelionių trise praėjusiais metais mudu su vyru staiga išvykome dviese, tik su sūnumi pilve, o Dominyką palikome seneliams. Atrodo, per tris savaites tiek mažai šnekėjome, nes pagaliau višą laiką skaitėme knygas! Tarkim, anksčiau nuolat važiuodavome į paplūdimį kokį arbūzą nusipirkę – mūsų mergaitė buvo tas varikliukas, kuris visad ragindavo kur nors važiuoti, lėkti. O dviese po penkių dienų pradėjome liūdėti, nes buvome įpratę tokį ritmą palaikyti. Juokingiausia tai, kad važiuojant į tą pačią salą, kurioje anksčiau buvome buvę su dukra, bet užplūdus prisiminimams toks liūdesys apėmė...

Dominyka, beje, pati tąsyk atsisakė su mumis vykti, nes Azijoje ją visi labai čiupinėdavo – ji yra šviesiaplaukė, žydraakė ir dar su akinukais, ten ji buvo dievų dievas, arbūzas ir kitas dovanas jai nešdavo. Bet mums grįžus ji pareiškė, kad daugiau su seneliais nebeliks, ir kitą kartą turėsime ją pasiimti.

◀ yra dovanos. Juk tai – mažų svajonių išsipildymas, ne didelių. Dideles svajones galime išpildyti kartu. Kalėdų Senelis neturi būti hiperbolizuotas.

Pavyzdžiui, mes jau penkis mėnesius vaikams nepirkome žaislų, Dovydas auga žaisdamas sesės žaislais. Kūdikui nesame pirkę nė vieno naujo rūbelio – visi atiduoti, paskolinti arba įsigyti dėvėti. Tai – trumpalaikiai dalykai. Mums labai svarbi aplinkosauga. Mano verslas irgi šiek tiek yra tausojantis aplinką, bet kartu ir kenkiantis – juk tai drabužiai. Tai dviprasmiška, ir dėl to aš turiu dvigubai stengtis nepalikti šiukšlinos aplinkos savo vaikams ar anūkams. Azijoje matėm šiukšlių kalnus,

per kuriuos negali pereiti net avėdamas sportbačiais, nes baisu ant kažko užlipėti, įsidurti... Suprantame, mūsų žalioje Lietuvoje irgi gali taip atsitikti.

**Žinau, kad su vaikais kas metus kelijate į Aziją. Papasakokite apie tas keliones?**

Taip, kelijame. Šiomet jau būtų ketvirta žiema, bet vis dar sprendžiame, ar vykti. Dukra dabar antrokė, o dėl Lietuvos švietimo sistemos kai kurių gairių yra šiek tiek sudėtinga išvykti į ilgesnę kelionę. Taigi dabar ieškome būdų, kaip būtų galima keliauti su antroke ilgiau nei savaitę.

Dominyka, rodos, ketverių metų

### Kaip sprendžiate iškilusius konfliktus namie, kaip drausminatė savo dukrą bei kokias auklėjimo priemones taikote?

Kaip tik vakar namie buvo *posėdis* šiuo klausimu. Iš tiesų mūsų pagrindiniai konfliktai kyla dėl visų išmaniųjų dalykų. Dažniausiai sutariame, kad ji žiūrės 20 min. filmukus, ji nusistato žadintuvą ir žiūri. Bet dažnai būna „baigsiu seriją“, tad, jei nesuseki, dar vieną seriją jau būna pradėjusi. Taigi jai sakome: jei tu taip padarei, tai kitą dieną 20 min. nebebus, bus 10 min., nes šiandien viršvalandžių turėjai. Ne tiek baudžiame, kiek *dedame* limitus, viskam *dedame* limitus.

Mūsų vaikas labai daug piešia, bet kitoje lapo pusėje nieko nenupiešia ir dažnai beveik tuščias popieriaus lapas į šiukšlių dėžę keliauja. Tai mes nusprendėme jai nebepirkti piešimo sąsiuvinio, liepiame ant kitos pusės piešti. O jei piešinys nepavyko, sakome: pamėgink perdaryti, gal iš to nepasisekusio šuniuko koks nors ponis išeis. Bandome ne draudimais kovoti, o paaiškinti, kodėl piktinamės, – juk pusiau pripiešti lapai, kuriuos turime išmesti, yra aplinkos tarša. Bandome parodyti, kad ji turi baigti savo pradėtą dalyką.

Kai mes einame su draugais susitikti, mūsų vaikas nesineša telefono ar *planšetės* – tarp mūsų draugų egzistuoja nerašytas susitarimas, jog aštuonmečiai susitikę turi bendrauti, o ne naršyti telefonuose. Jei vaikai zyzia, niekas vis tiek neduoda. Kai kurios kavinės mus jau žino, nes dažnai rezervuojamės staliukus dešimčiai suaugusiųjų ir tiek pat vaikų. Ir visi apsieina be telefonų. O užvakar pietaudami matėme, kokią isteriją prie gretimo stalo iškėlė mažesnis vaikas, kad kavinėje nėra interneto. Per visą kavinę rėkė!

Mes ir namie stengiamės kuo mažiau telefonais naudotis. Miegamajame jie skirti tik žinutei perskaityti ir žadintuvui nustatyti, bet tikrai ne tam, kad prieš miegą dar panaršytume.

O keliaudami ar kada atkreipėte dėmesį į vaikus? Dar lėktuvas nespėjo pakilti, o vaikams jau įduotos *planšetės*. Mūsų dukra turi kelioninę kuprinę, į kurią leidžiame susikrauti tiek žaislų, kiek telpa, – pati pasirenka, ko nori, kas tuo metu labiausiai patinka.

Skrydžio metu ji turi savo kuprinę, flomasterius ir mus. Po skrydžio mes išlipame su gausiomis spalvotomis tatuiruotėmis ant rankų... Nuolat sugalvojame veiklos, kuria būtų galima užimti vaiką, pavyzdžiui, prašome keturmetę suskaičiuoti, kiek lėktuve vyrų, kiek moterų, o kiek – žmonių su akiniais ir pan. Mes nesistengiame vaikų auklėti lengviausiu būdu ir negailime tam savo dėmesio ar laiko.

JURGITA RAUDONYTĖ



## Jų namų taisyklės

1. Rūšiuoti. Pas mus namie yra griežtai rūšiuojama, nes mums rūpi, ką paliksime po savęs.
2. Mažiau daiktų. Stengiamės neapsikrauti tuo, ko mums nereikia, bei visiškai išnaudoti tai, ką turime.
3. Šnekėti. Visada svarbu išsakyti, ką galvoji ir kaip jautiesi.
4. Eiti. Mieste stengiamės kuo dažniau važiuoti mašina iškeisti į pasivaikščiavimą. Tai sveikiau ir mums, ir mūsų miestui.
5. O dabar – tylus! Gyvename be durų, taigi, kai yra migdomas vaikas, visi turi elgtis tyliai. O kai užmiega – daryk, ką tik nori.